

Területfejlesztés, területi politika

A vidékiség meghatározása

- Sajátos életforma, az a terület ahol az ember képes harmonikus kapcsolatban élni a természettel
- Európa mint sokszínű vidékmozaik
- Más értelmezés Európa egyes részein és egy-egy tudomány által
- Földrajzilag: természet és társadalom sajátos kapcsolatát jelentő tájkép
- Társadalmilag: A falusi közösség normákkal együtt
- Gazdaságilag: mg. erdőgazd. és kapcsolt ágazataik
- Kulturálisan: paraszti kultúra, tradíciók
- Érzelmi kategória is!
- Civilizációs tartalom eltérő (K-Ny)

- Vidéki Térségek Európai Chartája (1996): Az urbánus térségek ellentéte, szárazföld vagy parti térség; falvak és kisvárosok. A területhasználat:
 - Mg, erdészet, halászat
 - Sajátos gazdaság és kultúra
 - Üdülés, pihenés, természetvédelem
 - Lakóhely
- Alacsonyabb a gazdasági-társadalmi-infrastruktúra struktúrák koncentrációja
- A terület nagy részét extenzíven hasznosítják
- A gyakorlatban statisztikákkal kibővítve: mg-i népesség aránya, munkanélküliség, elöregedés, elvándorlás

- OECD:
- Vidéki település: 150fő/km²-nél alacsonyabb népsűrűség
- Vidéki régió:
 - Alapvetően vidéki: a lakosság 50%-nál nagyobb aránya él vidéki településeken
 - Jellemzően vidéki: 15%-50%
 - Alapvetően városi 15% alatt

EU meghatározás?

- 1977 (?): „A vidéki Európa a régiókon keresztül terjed ki, a természetes vidék tájait, mg-i területeket, erdőket, falvakat, kisvárosokat, az iparosítás és regionális központok szigeteit foglalja magában. Teret ad a sokoldalú gazdasági és társadalmi tevékenységek szövedékének. Otthont ad a természeti erőforrások, élőhelyek, kulturális hagyományok nagy gazdagságának és egyre fontosabb a szerepe a rekreációban.”

- 1988 (Delors): Vidéki települések 100 fő/km² alatt. Régiótípusok az OECD szerint.
- EUROSTAT:
 - Sűrűn lakott térség: településcsoport min. 50 ezer lakossal, mindegyik népsűrűsége min. 500 fő/km²
 - Köztes térség: településcsoport min. 50 ezer lakossal, mindegyik népsűrűsége min. 100 fő/km²
 - Ritkán lakott térség: nem sorolható be a fentiekbe

A rurális területek lehatárolása nemzeti szinten

- Egy mutató

-Település/területegység lakosság száma

Dánia, Norvégia, Svédország, Finnország, Franciaország
Spanyolország, Svájc, Írország, Nbr.

-Népsűrűség
Hollandia

-Település mérete

Csehország

- Több mutató

- Belgium
- Olaszország
- Anglia
- Németország
- Portugália

-Több mutató

Málta, Szlovákia, Románia

Vidékfogalmak

- **Nbr:** A rurális új definíciója: Azok a települések, amelyek kevesebb mint 10000 lakossal rendelkeznek.
- **USA:** A rurális azokat az irányítószámokat jelenti, amelyek népsűrűsége kevesebb mint 1000 fő/négyzetmérföld.
- **Svédország:** A hagyományos definíció a falu-város kettősségre alapul, ahol a város minden olyan települést jelent, ahol 200 főnél többen élnek. Megkülönböztetnek **városi központokat** több mint 3000 lakossal, **városhoz közeli vidéket és vidéki területeket**

- **Finnország:** A vidéki települések 500 lakosnál kisebb népességűek. Háromféle rurális területet különböztetnek meg arra alapozva, hogy mennyire képesek fejlődni:
 - városi és hozzá kapcsolódó rurális területek
 - rurális magterületek
 - periférikus területek
- **Dánia:** Azon települések, amelyek a városi agglomerációkon kívül esnek és több mint 200 lakossal rendelkeznek. A vidéki közösségekben a lakosság több mint 15%-a a mezőgazdaságban foglalkoztatott.

- **Norvégia:** A vidékiséget négy kulcstényező alapján határozzák meg:
 - Népsűrűség
 - Centralitás (távolság a központi városi területektől)
 - A mezőgazdaságban foglalkoztatott lakosság aránya
 - Önálló vállalkozásban foglalkoztatott lakosság aránya
- Ezeket az adatokat egy közös indexbe foglalják, ez alapján döntenek el a ruralitás mértékét

Rurális területek aránya (%)

	Nemzeti kritériumok alapján	Alapvetően rurális térség	Jellemzően vidéki térség	Alapvetően városi térség
Ausztria	33	30,2	28,9	41,0
Belgium	0	3,4	4,9	91,7
Dánia	15	39,6	31,3	29,1
Finnország	19	58,9	41,1	0,0
Franciaország	25	10,5	56,5	32,9
Németország	15	5,4	25,2	69,3
Görögország	40	28,1	28,3	43,6
Írország	42	46,6	15,1	38,3
Olaszország	25	4,1	27,1	68,8
Luxemburg	8		100	
Hollandia	20	0,0	6,7	93,3
Portugália	30	18,1	22,8	59,1
Spanyolország	25	12,7	41,5	45,8
Svédország	16	63,2	17,7	19,1
Nagy-Britannia	28	1,0	18,7	80,3

Rurális népesség aránya (%)

	Urbánus	Rurális
Ciprus	69	31
Csehország	79	21
Észtország	69	31
Magyarország	65	35
Lettország	69	31
Litvánia	68	32
Málta	91	9
Lengyelország	62	38
Szlovákia	56	44
Szlovénia	51	49
Bulgária	68	32
Románia	53	47

- Az EU 25 tagállamának (2005) népességéből 57 % él dominánsan vagy szignifikánsan rurális régiókban, amely az Unió területének több mint 90 %-át foglalja el
- Az átlagos népsűrűség
 - 38 fő/km²-ig terjed a dominánsan rurális régiókban
 - 125 fő/km²-ig terjed a szignifikánsan rurális régiókban, illetve
 - 614 fő/km²-ig terjed a dominánsan urbánus régiókban

Vidéki térségek kategóriái

- Gazdaságilag integrált
- Közbenső (élő vidék)
- Periférikus terület

Rurális térségek fejlettségi típusai

1. Integrált rurális területek

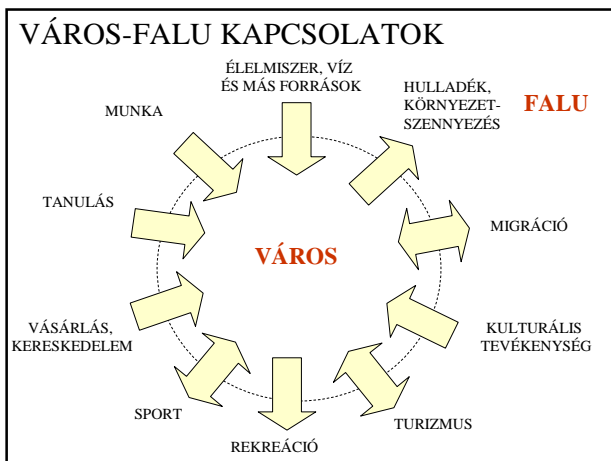
- Növekvő népességszám, bevándorlás
- A foglalkoztatottak többsége a iparban és a szolgáltatási szektorban dolgozik
- Jó infrastrukturális ellátottság
- Jó közlekedési megközelíthetőség
- Hagyományörzés
- Veszély: túl nagy a városi nyomás – csak második lakóhellyé válik

2. Közepesen fejlett rurális területek

- Viszonylag távol a városoktól
- A foglalkoztatásban a mezőgazdaság és az ipar dominál
- Viszonylag jó infrastruktúra
- Igazi falusi környezet
- Kevés komoly probléma, de nincs igazán fejlődés
- Elvándorlás, elöregedés

3. Elmaradott rurális területek

- Városoktól izolált
- Alacsony infrastrukturális ellátottság
- Nagy munkanélküliség
- Elvándorlás – a szegényebbek maradnak
- Mezőgazdasági dolgozók dominanciája



A vidékfejlesztés meghatározása

- Mi a megjelenésének az oka?
 - Urbanizáció?
 - A mg-i politika reformkényszere?
 - A vidéket nehézségbe soroló folyamatok ellensúlya?
- Politikailag vezérelt gazdasági és társadalmi folyamat a vidékfejlesztés
- Segítette kialakulását az informatikai és az ökológiai forradalom (Internet és fenntartható fejlődés)
- Tanyák, falvak, kisvárosok fejlesztése a gazdaság, a foglalkoztatás, a jövedelmek, az infrastruktúra, a környezet és a közösség szféráját. (Makkai)
- Tudományos szférába is integrálódott
- A gyakorlati vidékfejlesztés csapatmunka

Videkfejlesztés és területfejlesztés

- A területfejlesztésnek alárendelt?
- Nincs köztük értelmezhető viszony?
- Komplementáris és szinergikus kapcsolat?

Jellemzők	Területfejlesztés	Videkfejlesztés
Lépték	Nagyléptékű	Kisléptékű
Jelleg	Felülről lefelé	Alulról felfelé
Tartalom	Nagyterületi nagyberuházások	Helyi erőforrások aktivizálása
Társadalmi hatás	Közvetett és hosszútávú	Közvetlen, rövid távon is
Állami szerepvállalás	Meghatározó	Orientál, kezdeményez, támogat
Finanszírozás	Társfinanszírozás, de főleg közpénz	Társfinanszírozás, de főleg helyi és decentralizált pénzek
Megvalósítás eszköze	Program	Program
Megvalósítás alapfeltételei	Központi döntés	Partnerség

Vidékiség és vidékpolitika

- A fejlesztési politikák által uralt vidékszemlélet
- Átpolitizált terület – pld. erős agrárlobby
- Nem szektorális, hanem területi jellegű!
- A globalizáció ellentétéként megjelenő lokalizáció egyik formája?
- Fiskális szemlélettel kidobott pénznek tűnhet...
- Alkufolyamattá degradálódhat, ha nem követi széles participáció
- Fejlesztők és fejlesztettek kettőssége

A vidékfejlesztési politika fő célkitűzései

- A gazdasági bázis kialakításnak alapfeltételeit megteremti
- A mg. multifunkcionalitásának megfelelő tényezők összehangolása
- Segíti a vidéki gazdaság diverzifikálódását
- Az átlaghoz közelíti a vidéki életszínvonalat
- Fiatalok és vállalkozások számára kezdetet segít
- Javítja az információáramlást
- A környezetvédelem és a falusi turizmus előfeltételeinek megteremtése

A vidékfejlesztés alapelvei

- A vidék előtérbe helyezése
- A vidékfejlesztés integrált megközelítése
- Változatosság kialakítása
- Fenntarthatóság
- Szubszidiaritás
- Egyszerűsítés
- Programozás
- Finanszírozás
- Helyi irányítás növelése
- Értékelés és kutatás

A vidékfejlesztés sajátosságai

- Emberközpontúság
- Komplexitás
- Kistérségi jelleg
- Többszereplős közösségi tevékenység
- Alapelvekre épül (lásd előző dia)

A vidékfejlesztés mezőgazdaság a múltban és az EU-n kívül

Vidék és mezőgazdaság?

A mezőgazdaság első forradalma

- Krisztus előtt 8000 - 7000
- Potamikus civilizációk párhuzamos léte
- **Hibridizáció**
- Termékeny hibrid "kenyérbúza"
- Nem képes önmagát beporozni
- A búzának szüksége van az emberre, az embernek szüksége van a búzára
- **Mezőgazdasági technológiák kézi erővel**
- Őrlőkövek, ásóbotok

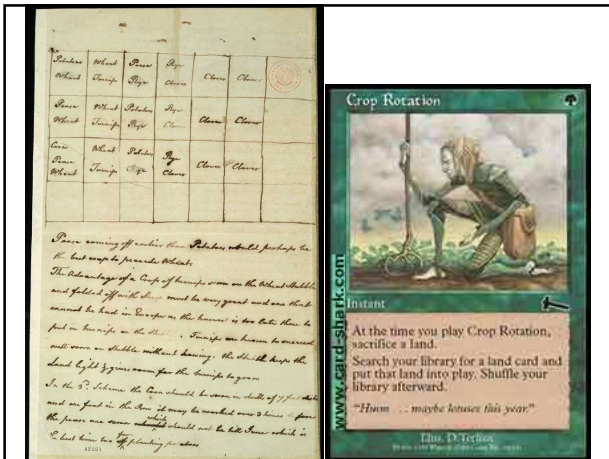
- **A mezőgazdaság hatásai**
- Megváltoztatja az életmódot
- Megbízható élelmiszerkészletek
- Állandó települések
- Az élettartam növekszik
- Az önellátásra való törekvés, a kereskedelem jelentéktelen

**A mezőgazdaság története
Krisztus előtt 2500-tól Krisztus
után 500-ig**

- **Kevés változás a mezőgazdaságban**
 - Még mindig önellátó mezőgazdaság nagyrészt
 - Néhány új technológia
 - Fém eszközök
 - Öntözés a folyók árterületén
 - Trágyázás
- **Szántás és állati erő megjelenése**
 - Lehetőség a többlet előállítására, az iparos réteg és a városok kialakulására

**Feudális mezőgazdaság Krisztus
után 500-tól 1600-ig**

- Sok helyen még mindig az önellátás
- Megjelenik a vetésforgó, nő a termésátlag
- Vannak elmaradott-stagnáló és úttörő térségek



Feudális mezőgazdaság Krisztus után 500-tól 1600-ig

- Technológiai fejlesztések
 - Vaspapucsos faeke 1600 körül
 - **Jethro Tull** vetőgépe 1700 körül
 - A mészke használata 1700 körül
 - Öntöttvas ekevasas szántás 1797-ben
 - **John Deere** acél ekéje az 1830-as években
 - **Cyrus McCormick** kaszálógépe 1831-ben
 - A gőzhajtás felváltja a lóvontatást az 1800-as évek végén



A zöld forradalom szükségessége

- Az élelmiszertermelés nem tart lépést a népesség (városok) növekedésével
 - Thomas Maltus: Esszé a népességnövekedésről
 - Számítani és mértani haladvány szerint számolt, de nem vette figyelembe a:
 - A születésszabályozást
 - A technológiai fejlődést
 - A Zöld Forradalmat

A zöld forradalom lényege és elindítói

- Az USA Nemzetközi Fejlesztésekért Hivatalának igazgatója, **William Gaud** nevezte el ennek 1968 márciusában
- Világméretű mozgalom a mezőgazdaság fejlesztéséért
- Rockefeller Foundation, Ford Foundation
- **Norman Borlaug** az atyja, Nobel Béke Díjat kapott



Dr Norman E. Borlaug
Nobel Laureate

A Zöld Forradalom ígérete

- Eltüntetni az éhséget
- Növelni a maximális terhelhetőséget
- Növelni a termésátlagokat
- Gyarapítani a technológiai ismereteket
- A parasztok között terjeszteni az információkat



A hagyományos mezőgazdasági gyakorlatok jellemzői

- Kevés trágya használata
- Az öntözés ritkasága
- Önellátásra törekvés
- Hagyományos művelési formák
- Termésátlagok hullámozása

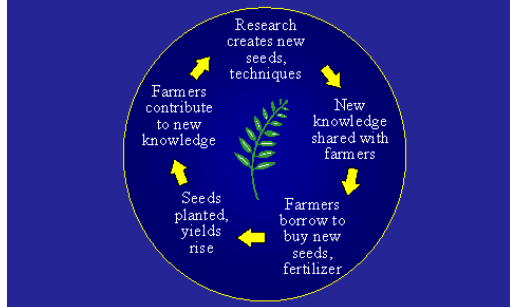
Az új módszerek alkalmazása

- Egyenletes termésátlagok
- Az új fajták jól reagálnak a trágyázásra
- Új öntözési stratégiák kialakítása (modern, elektromos szivattyúk), a víz többszöri felhasználása
- Szárazságtűrő fajták
- Többszöri aratás, gépesítettség
- Peszticidek nagyobb arányú alkalmazása
- Nagyobb hatékonyság

Pozitív társadalmi következmények

- 1960 és 1990 között az élelmiszertermelés több mint 1000%-kal nőtt
- Az éhezés 20%-kal csökkent 1960 és 1990 között
- Az egy főre eső kalóriefogyasztás 25%-kal nőtt 1960 és 1990 között
- A jövedelmek és az életszínvonal növekedése

Knowledge Gaps and Information Problems in the Green Revolution



Negatív társadalmi következmények

- Növekvő termelési költségek
- Szaporodó környezeti problémák (szikesedés, erózió, peszticid-rezisztencia)
- Elosztási elégtelenségek
- Nem egyenletes az innovációk diffúziója

Meg nem oldott problémák

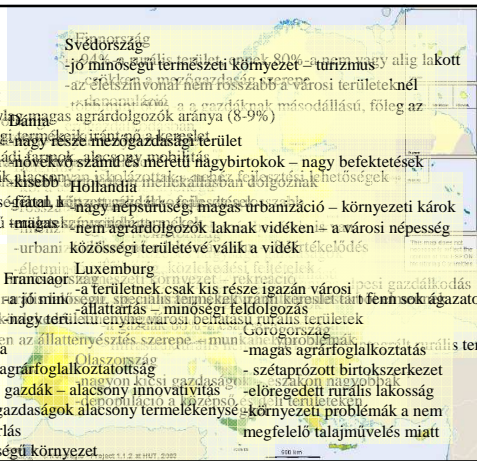
- A népesség növekedési üteme még mindig növekszik
- A termelés növekedési mértéke csökken
- Nincs sokkal több termőterület, sőt sok helyen az urbanizáció miatt csökken a termőterület
- Az éhezés még mindig jelen van
- A hús fogyasztása növekszik

RURÁLIS ÁTRENDEZŐDÉS A FEJLETT VILÁGBAN

- A MEZŐGAZDASÁG DOMINANCIÁJÁNAK CSÖKKENÉSE
 - TÖBBCÉLÚ FARMOK GYARAPODÁSA
 - A RURÁLIS TERÜLETEKNEK ÚJ HASZNÁLÓI JELENTEK MEG
 - A SZOLGÁLTATÁSOK SZEREPE A FOGLALKOZTATÁSBAN FALUN IS NÖVEKSZIK
 - INGÁZÁS ÉS TÁVMUNKA
 - ÉLETMINŐSÉG NÖVEKEDÉSE
 - DE! ELVÁNDORLÁS IS – ELSŐSORBAN A FIATALOK KÖRÉBŐL
→ DIFFERENCIÁLÓDÁS
- RURÁL IDILL ↔ FALUSI ELMARADOTTSÁG

A rurális területek problémái Európában

	Dominánsan rurális régiók	Szignifikánsan rurális régiók	Dominánsan urbánus régiók
Egy főre jutó GDP (EU-25=100)	71	86.8	124.7
Munkanélküliségi mutató	11.1%	10.7%	8.1%
Mezőgazdaságban foglalkoztatottak	13.1%	6.6%	2.0%
Szolgáltatásokban foglalkoztatottak	56.7%	63.1%	70.2%
Iparban foglalkoztatottak	29.9%	30.4%	27.9%



Svédország - jó minőségű természeti környezet - turizmus
 - az élet színvonalát nem rosszabb a városi területeknél
 - a mezőgazdaság a gazdaságban másodállású, főleg az állattenyésztés
 - magas agrárfoglalkozók aránya (8-9%)
 - minőségi termékek iránt nagy a kereslet
 - kis családi háttérű és méretű nagybirtokok - nagy befektetések
 - a gazdák részben Hollandia
 - összességében nagy népsűrűség, magas urbanizáció - környezeti károk
 helyzetű - magas, nem agrárfoglalkozók laknak vidéken - a városi népesség
 - urbáni közösségi területévé válik a vidék
 - kiváló Franciaország - a területek csak kis része igazán városi
 - nőtt a jó minőségű állattartás - minőségi feldolgozás
 - rossz a nagy területű, városi befutású rurális területek
 - csökken az állattenyésztés szerepe - munkahelyvesztés
 - magas agrárfoglalkoztatás - városi területek
 - szétaprózott birtokszerkezet
 - idősebb gazdák - alacsony innovativitás - előregedett rurális lakosság
 - családi gazdaságok alacsony termelékenysége - környezeti problémák a nem-
 elvádlás miatt
 - megfelelő talajművelés miatt
 - jó minőségű környezet

Az EU vidékfejlesztésének fejlődése

• A nemzeti mezőgazdaságok fejlesztésének időszaka

- 1945 után kettős szorításban a nemzetgazdaságok: önellátás, olcsó élelmiszerek, modernizáció, jó paraszti jövedelmek
- Ez a CAP virágzó időszaka

A CAP jelentősége

- AZ EU joganyag (80 ezer oldal) fele erről íródott
- A költségvetés (100 Md euró) nagy része erre fordított (EMOGA)
- Az EU mezőgazdasága a világon a legjobban szabályozott
- Az EU a világpiac vezető mezőgazdasági termelője
- Már a GDP és a foglalkoztatottság adatait tekintve szerepe csökken
- Világgazdasági feszültségeket és problémákat is okoz

A CAP kezdeti évei

- 1945 után az európai mg. nem versenyképes, a tönkremenetel fenyeget tömegeket
- Római Szerződés 39. Cikkelyben rögzített célkitűzések:
 - A termelés és a termelékenység növelése
 - Életszínvonal a parasztoknak
 - A mg-i piacok stabilizálása
 - Az élelmiszerellátás garantálása
 - A fogyasztóknak elfogadható árak
- 1958-ban elfogadott alapelvek:
 - **Egységes piac elve:** közös árak és versenyszabályok, semmi protekcionizmus, közös piaci rendtartása
 - **Közösségi preferencia elve:** erős importvédelem a harmadik országok ellen
 - **Pénzügyi szolidaritás elve:** A CAP költségei megoszlanak a tagállamok között

• **A közösségi agrár-túltermelési válság időszaka**

- 1970-es évek: Teljes önelátás + megnő a Közösség mezőgazdasági súlya a világpiacon, javuló műszaki színvonal, növekvő hozam. Növény-és állatvédelem, minőségbiztosítás.
- 1972: Az első reform – szerkezetváltás, a gazdák segítése az alkalmazkodásban
- 1980-as évek: A felhalmozott feleslegek eltüntetése a cél, az intézményes árak befagyasztása, mennyiségi korrekciós intézkedések
- 1984: A második reform – a terményfeleslegek eltüntetése „garantált maximális mennyiség kritériuma”
- 1988: A harmadik reform – a közösségi mezőgazdasági kiadásokra plafon meghatározása
- 1992: A negyedik reform – az ár- és a jövedelempolitika szétválasztása a cél (erdőtelepítés, korai nyugdíjazás etc.)

• **A vidékfejlesztés előkészítő szakasza**

- Meginduló birtokkoncentráció
- Megfordul a belső vándorlás iránya
- Megszületik az urbánus ellentétékén a rurális
- Térhasználati változások – nem minden az előállítható élelem mennyisége
- Reprezentáció - paraszttalanítás

• **A vidékfejlesztés alapozó szakasza**

- A gazdálkodó tevékenysége a tájfenntartásért is fontos
- A személyt támogassák, ne a termelést
- Delors elvei (1988):
 - A versenyképesség növelése
 - Társadalmi kohézió növelése
 - A vidéki környezet állapotának javítása
 - A vidéki örökség megtartása

• **A vidékfejlesztés pilléripítő szakasza:**

- McSharry reform (1992): az ár- és jövedelempolitika szétválasztása
- Erdősítés, extenzivítás, területpihenetés
- Vidéki Térségek Európai Chartája (1996)
- Corki Deklaráció (1996) – agrárfejlesztés helyett vidékfejlesztést! Célok: az elvándorlás megelőzése, pauperizáció elleni küzdelem, munkahelyteremtés, esélyegyenlőség, megfelelni a növekvő igényeknek
- Buckwell-jelentés (1998): A mg. a vidéki élet gerince, de mint ilyen sokfunkciós...
- Agenda 2000: erősebb mg. és erdészet, versenyképes vidéki területek, a környezet fenntartása és megőrzése (1257/1999 rendelet két pillér) A második pillér nem automatikus, hanem programfinanszírozású...

• **A vidékfejlesztési szakasz:**

- Egyszerűsítés
- A közép-európai országok csatlakozási feltételeinek meghatározása, az új tagok 5x annyit kell, hogy a második pillérre fordítsanak
- SAPS – hektáronkénti átalány

**Az EU vidékfejlesztési politikája
2007-2013 között**

Legfontosabb változások

- **Jelentősen nő az elérhető támogatás összege.**

A Bizottság 2007 és 2013 között éves szinten 13,7 milliárd eurót, a hétéves időszak egészét tekintve pedig körülbelül 97 milliárd eurót szán vidékfejlesztési célokra.

Ez a korábbi, hat évre szóló 50 milliárd eurós költségvetésnek majdnem kétszerese.

Legfontosabb változások

- A vidékfejlesztési politika a költségvetésben végleg elválk a strukturális alaptól és szervesen az új, megreformált Közös Agrárpolitikához (KAP) kapcsolódik.

Megszűnt tehát az a kétlakiség, ami a vidékfejlesztést egyrészt a regionális politikához (a strukturális alapokhoz), másfelől a KAP-hoz kötötte.

Legfontosabb változások

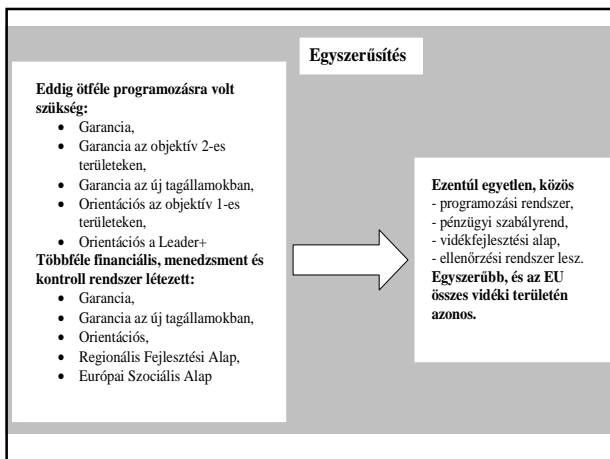
- Az új Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) és a hozzá kapcsolódó egységes szabályrendszer bevezetése következtében nagymértékben egyszerűsödött a finanszírozás, az elszámolás és a programozás.

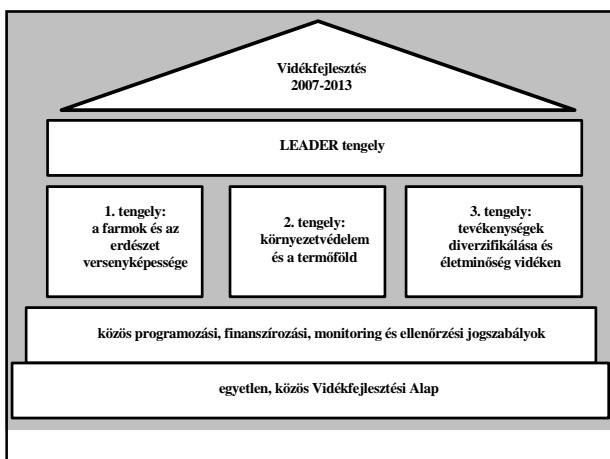
Legfontosabb változások

- Az eddiginél kevésbé részletes szabályok és jogosultsági feltételek nagyobb mozgásteret adnak majd a tagállamoknak a programok végrehajtásában, és a döntési szintek alacsonyabbra helyezése biztosítja a vidékfejlesztési programok helyi szükségletekhez való hozzáigazítását.

Legfontosabb változások

- Az új rendszerben minden tagállamnak a vidékfejlesztésre érkező összes forrásnak legalább a 7%-át LEADER jellegű programra kell költeni, **ami a LEADER számára a korábbi költségvetés többszörösét jelenti.**





1. tengely:

A farm-gazdálkodás és az erdőgazdálkodás versenyképességének

- Az emberi potenciál *javítása* célzó intézkedések;
- A fizikai potenciál szerkezetváltását elősegítő intézkedések;
- A mezőgazdasági termelés és az agrártermékek minőségének javítását célzó intézkedések;
- Az új tagállamokat érintő átmeneti intézkedések.

2. tengely:

Környezetvédelem és földterület-gazdálkodás

- Az erdőterület fenntartható használatát célzó támogatások.
- A mezőgazdasági földterület fenntartható használatát célzó intézkedések;

3. tengely:

A tevékenységek diverzifikálása és az életminőség javítása vidéken

- A vidéki gazdaság diverzifikálására irányuló intézkedések;
- A vidéki élet minőségének javítását célzó intézkedések;
- A gazdasági szereplők szakképzéséhez kapcsolódó intézkedések;
- a gazdálkodáshoz szükséges tudás megszerzésével és a helyi fejlesztési stratégia végrehajtásával összefüggő intézkedések.



4. tengely: LEADER típusú program

- Átfogó tengely, a többi tengelytől eltérő megközelítéssel;
- Célja, hogy LEADER szemléletű helyi fejlesztési stratégiák készüljenek és valósuljanak meg a három tematikus tengely céljai közül egynek, vagy egyszerre többnek a megvalósulásával;
- Hangsúlyt kap a helyi vidékfejlesztési csoportok létrejötte, működése és működésük javítása, valamint a csoportok közötti országos belüli és nemzetközi kapcsolatépítés.

Finanszírozás

- Az új vidékfejlesztési politika teljes időszakra (2007-2013) szánt költségvetésének 2004-es áron számolt összege 97,2 milliárd Euró + az egyes országok és a kedvezményezettek önrésze.
- A nem profit-orientált projektek továbbra is 100%-ban támogathatók.

Finanszírozás

- A profit-orientált projektek finanszírozásának lehetséges mértéke az egyes tengelyek esetében, valamint a régi és az új tagállamok számára különböző lesz:
1. és 3. tengely (versenyképesség és diverzifikáció): 50% az EU15 és 75% az új tagállamok számára;
2. és 4. tengely (környezetvédelem és LEADER): 55% az EU15-ben és 80% az új tagállamokban;
Távoli régiók/Égei-szigetek: +5 százalékpont;
Minimum kofinanszírozási hányad 20% tengelyenként az egész EU25 területén.

Finanszírozás

- A teljes időszakra szánt források 3 százalékát (2,66 milliárd Eurót) a Bizottság tartalékolni fogja és 2012/13-ban, a LEADER tengely támogatásának erősítésére a legjobb eredményt produkáló tagállamok között szétosztja.

Összefoglalás

- Az eddigi reformtervekhez hasonlóan az agrárlobbi sokallja, a vidékfejlesztéssel foglalkozók pedig keveslik a tervezett átalakítást.
- A vidékfejlesztők szerint a KAP II. pillére (vagyis a vidékfejlesztés) az egész agrárpolitikán belül a növekedés ellenére továbbra is aránytalanul kicsi marad. Ráadásul még ezen a „kis pilléren” belül is túl nagy hangsúlyt kap a mezőgazdaság, jelentősen növelni kellene a vidékfejlesztés részesedését a jelenlegi költségvetésben.

Összefoglalás

- A vidékfejlesztési pénzeket kezelő külön alap egyrészt jelentősen **egyszerűsítheti a programok adminisztrációját**, másrészt új csatornát nyithat meg a későbbi, jelentősebb anyagi források számára. Ez minden érdekelt számára előnyös, mert azt jelenti, hogy a következő évtizedben a **direkt agrártámogatások törvényszerű csökkentése során felszabaduló pénz nem vész el a vidék számára, hanem a vidéki lakosság széles rétegeinek javát szolgáló, a környezeti és kulturális értékeket megővő fejlesztési támogatásként hasznosul.**







KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉS CÉLJA

- A vidéki szereplők ösztönzése és támogatása
- A térségek hosszú távú lehetőségeikről együttgondolkodás megteremtése
- A térségek fenntartható fejlődésének integrált, innovatív stratégiák mentén való megvalósítása

LEADER PROGRAMOK AZ EU-BAN

- LEADER I (1991-1994)
- LEADER II (1995-1999)
- LEADER III (2000-2006)

Name, budget	Period	Goals	Eligible areas, main activities
LEADER I 400 million ECU	1991- 1994	<ul style="list-style-type: none"> - Support bottom-up development initiatives - Promote innovation as a solution of rural development problems - Help project-based international co-operations in rural development 	217 LAGs, <ul style="list-style-type: none"> - Rural tourism - Training programmes - Craft-industries - Small enterprises - Diversification of agriculture
LEADER II 1,7 billion €	1995- 1999	As above + <ul style="list-style-type: none"> - Support exemplary innovations - Help the exchange of know-how and strategies 	850 LAGs, <ul style="list-style-type: none"> - More emphasis on the activation of local people, communities
LEADER+ 5,046 billion €	2000- 2006	<ul style="list-style-type: none"> - Development of experimental rural development strategies, based on horizontal partnership and bottom-up approach - Promotion of inter- regional co-operation among rural areas - Improvement of links among local participants 	All rural areas of the EU

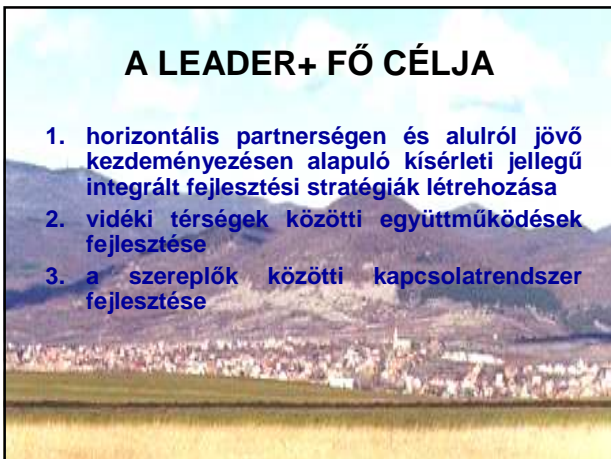
78. dia

ME1

User_1; 2006.04.06.

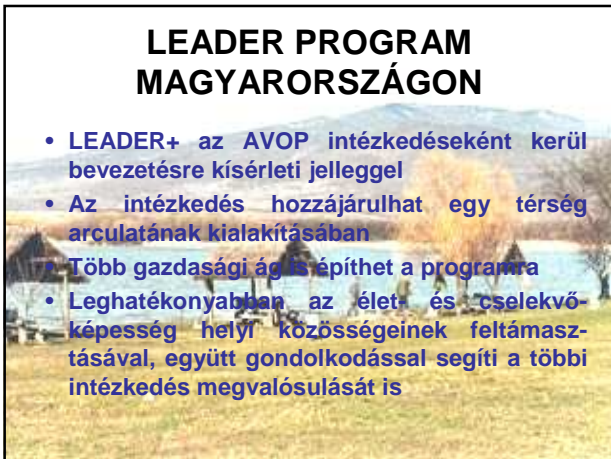
A LEADER+ FŐ CÉLJA

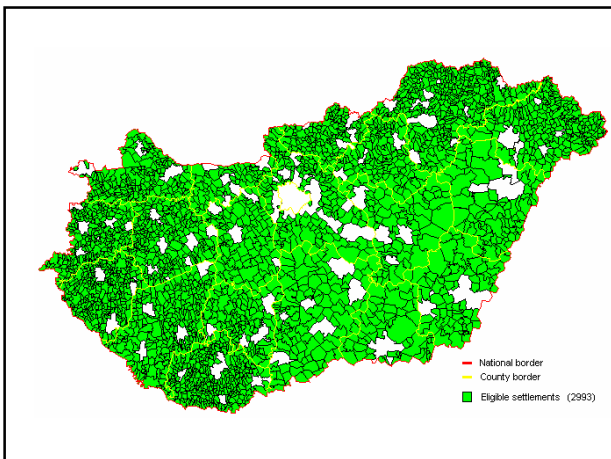
1. horizontális partnerségen és alulról jövő kezdeményezésen alapuló kísérleti jellegű integrált fejlesztési stratégiák létrehozása
2. vidéki térségek közötti együttműködések fejlesztése
3. a szereplők közötti kapcsolatrendszer fejlesztése



LEADER PROGRAM MAGYARORSZÁGON

- LEADER+ az AVOP intézkedéseként kerül bevezetésre kísérleti jelleggel
- Az intézkedés hozzájárulhat egy térség arculatának kialakításában
- Több gazdasági ág is építhet a programra
- Leghatékonyabban az élet- és cselekvőképesség helyi közösségeinek feltámasztásával, együtt gondolkodással segíti a többi intézkedés megvalósulását is





GLOBALIS CÉLOK

- Vidéki élet és –munkalehetőségek javítása, a vidéki jólét növelése,
- Életképes vidéki közösségek kialakítása, az együttműködési képesség és szervezethez javítása,
- Új fenntartható jövedelemszerzési lehetőségek teremtése,
- Munkahelyteremtés és –megőrzés

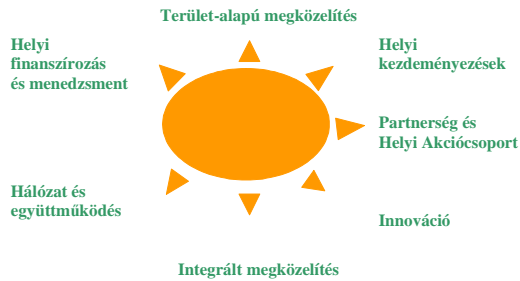
SPECIÁLIS CÉLOK

- Gazdasági tevékenységek diverzifikációja,
- Helyi termékek kifejlesztése és versenyképességének javítása,
- Új vagy magasabb színvonalú szolgáltatások kialakítása, fejlesztése,
- Megfelelő módszerek és lehetőségek biztosítása, a helyi szintű közösségi részvétel és szervezethez javítására a vidék fejlesztése érdekében,
- A helyi szereplők fejlesztésekben történő részvételének ösztönzése az alulról jövő kezdeményezések kialakítása és megvalósítása érdekében.

OPERATÍV CÉLOK

- Térségi közösségi együttműködések felkészítése helyi akciócsoportok kialakítása
- Korlátozott számú, megfelelően felkészült kísérleti helyi akciócsoport helyi vidékfejlesztési terveinek elkészítése és megvalósítása,
- Vidéki térségek egymás közötti hazai és más Tagállamok vidéki térségei közötti együttműködésének fejlesztése,
- Az elért eredmények, tapasztalatok és tudás átadása, információk és következtetések rendelkezésre bocsátása a hálózatépítés segítségével.

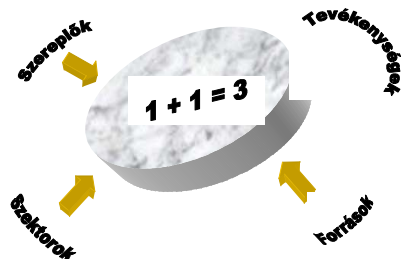
A LEADER KULCSSZEMPONTJAI



TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK

1. Integrált, térségi alapú, kísérleti jellegű fejlesztési stratégiák megvalósítása alulról jövő kezdeményezésként.
2. Vidéki térségek közötti együttműködés támogatása,
3. Hálózatépítés és –működtetés

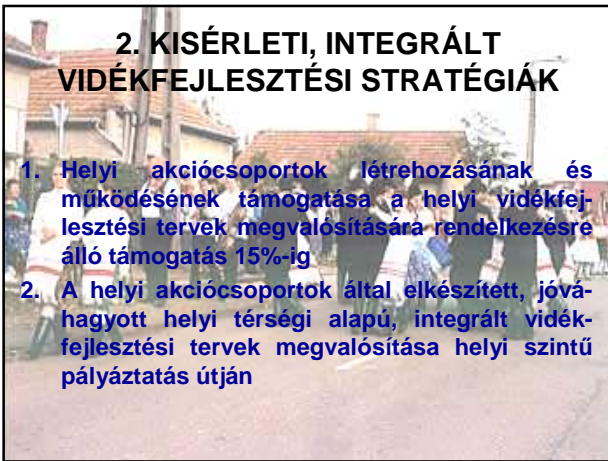
„AZ EGÉSZ TÖBB, MINT A RÉSZEK ÖSSZEGE”





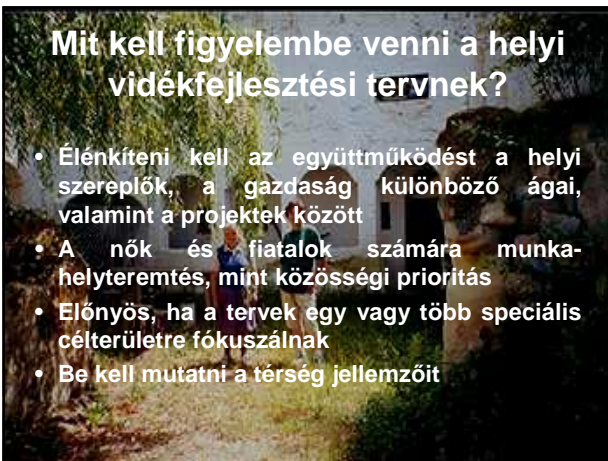
1. KÉSZSÉGEK ELSAJÁTÍTÁSA

- Első lépésként központi nyílt közbeszerzési eljárás keretén belül tananyagmegírás
- Kiválasztott képző konzorcium képzési régióként
- Akciócsoportok 2-2 képviselője vesz részt a képzésben
- A képzésekről a REVI munkatársai értesítik a jelentkezőket.



2. KISÉRLETI, INTEGRÁLT VIDÉKFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁK

1. Helyi akciócsoportok létrehozásának és működésének támogatása a helyi vidékfejlesztési tervek megvalósítására rendelkezésre álló támogatás 15%-ig
2. A helyi akciócsoportok által elkészített, jóváhagyott helyi térségi alapú, integrált vidékfejlesztési tervek megvalósítása helyi szintű pályáztatás útján



Mit kell figyelembe venni a helyi vidékfejlesztési tervnek?

- Élnékíteni kell az együttműködést a helyi szereplők, a gazdaság különböző ágai, valamint a projektek között
- A nők és fiatalok számára munkahelyteremtés, mint közösségi prioritás
- Előnyös, ha a tervek egy vagy több speciális célterületre fókuszálnak
- Be kell mutatni a térség jellemzőit

AZ INNOVÁCIÓ MEGJELENÉSE



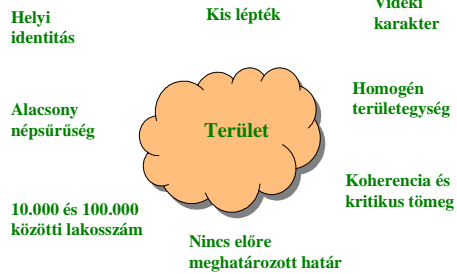
KIK A 2. TEVÉKENYSÉG KEZDEMÉNYEZETTJEI?

- A kiválasztott helyi akciócsoportok
 - Szempontrendszer az AVOP Program Kiegészítő Dokumentumban
- A helyi akciócsoport a térség társadalmi és gazdasági szereplőinek reprezentatív szelekciója
- Tagjai a térségben élők, a térségben működő vállalkozások, társadalmi szervezetek és önkormányzatok

3. TÉRSÉGEK EGYMÁS KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

- Kettő vagy több térség együttműködésével kialakított és megvalósított fejlesztések támogatása
 - Magyarországon belül
 - Saját finanszírozásban olyan vidéki térségek is partnerek lehetnek, amelyek nem kedvezményezettjei a 2. tevékenységnek
 - EU tagállamok vidéki térségei között

A TERÜLET-ALAPÚ MEGKÖZELÍTÉS



4. KOMMUNIKÁCIÓS HÁLÓZATÉPÍTÉS EURÓPAI, NEMZETI ÉS REGIONÁLIS SZINTEN

- Egy nemzeti koordinációs iroda létrehozására kerül sor
- Az irodát nyílt közbeszerzéses pályázat útján az FVM Irányító Hatósága választja ki
- A tevékenység célja a vidéki térségek hálózatba kapcsolása és a hálózat működtetése



A PROGRAM VÉGREHAJTÁSA

- A négy tevékenységnek egymást kiegészítve és alátámasztva párhuzamosan kell megvalósítania
- A pályázati felhívások közzététele nemzeti szinten történik
- Első lépés az 1. tevékenység megvalósítása





AZ 1. TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSA

- A képzést végző szakértők több átfogó képzési programot biztosítanak 2005 első felében
- A felkészítés magában foglalja az általános tájékoztatást
- Az általános felkészítés alapján a helyi együttműködési kezdeményezések akciócsoportokat hozhatnak létre, vázolják tervüket, amelyet elő-szelekcióra benyújtanak



HELYI AKCIÓCSOPORTOK

- Első-szelekció: 2005 első félévében
- A benyújtás helye: FVM Vidékfejlesztési Főosztály regionális egységéhez (REVI)
- A benyújtás időpontja: pályázati felhívásban
- A helyi akciócsoportok kiválasztása két szinten történik (regionális és nemzeti)
- A pályázatok értékelését a REVI-k végzik
- Döntést az FVM Irányító Hatóságának vezetője hozza, a REVI-k és a Döntés Előkészítő Bizottság javaslatára

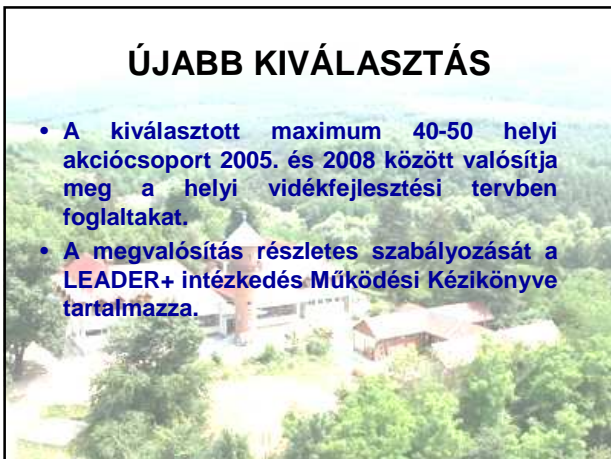


KIVÁLASZTOTT HELYI AKCIÓCSOPORTOK

- A kiválasztott helyi akciócsoportok további képzésekben és segítségnyújtásban részesülnek regionális és helyi szinten.
- A felkészítés tartalmazza továbbra is a tervkészítést, közösség-építés, partnerség-és hálózatfejlesztés ismereteit, valamint konkrétan a programmenedzsment és adminisztráció szabályairól ad elméleti és gyakorlati képzést.
- Újabb kiválasztás.

ÚJABB KIVÁLASZTÁS

- A kiválasztott maximum 40-50 helyi akciócsoport 2005. és 2008 között valósítja meg a helyi vidékfejlesztési tervben foglaltakat.
- A megvalósítás részletes szabályozását a LEADER+ intézkedés Működési Kézikönyve tartalmazza.



AKCIÓCSOPORT FELADATA - 1

- Pályázati felhívások elkészítése
- A program bonyolításának adminisztrációja
- A pályázatok értékelése és kiválasztása, a helyi Bíráló Bizottság döntése a kiválasztott projektekről és javaslat készítés a Döntés-előkészítő Bizottság (DEB) számára a végleges jóváhagyáshoz.
- Az Irányító Hatóság vezetője hozza a végső döntést
- A 2. tevékenységen belül a helyi akciócsoportok feladata a tájékoztatás



AKCIÓCSOPORT FELADATA - 2

- A helyi akciócsoportok tevékenységeiket a REVIK-k szakértői segítségével és törvényességi felügyelete mellett látják el.
- A nyertes pályázókkal a támogatási szerződés megkötését, a kifizetést és a végső kedvezményezettek ellenőrzését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (továbbiakban MVH) végzi.



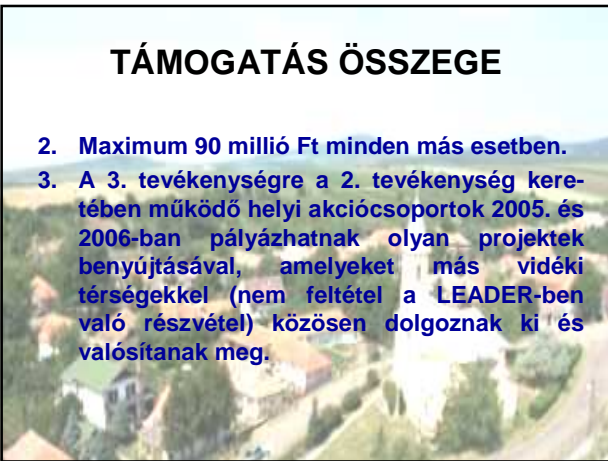
A TÁMOGATÁS ÖSSZEGE

1. Maximum 100 millió Ft abban az esetben, ha a helyi akciócsoport által lefedett terület lakosságának több mint 60%-a a 64/2004 (IV. 15.) sz. Kormányrendelet 1-2. és 4. mellékletének harmadik oszlopában szereplő kistérségben található települések állandó lakosa.



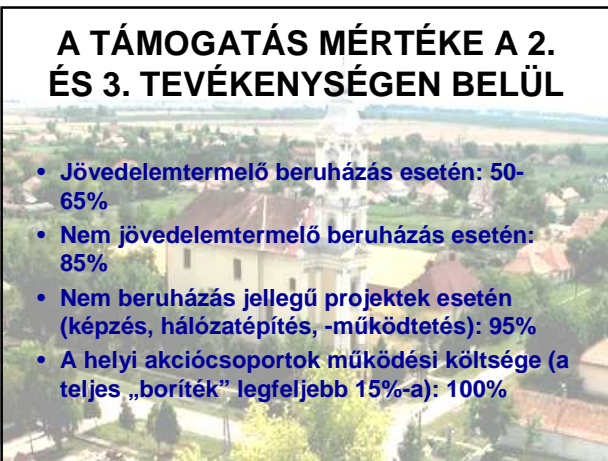
TÁMOGATÁS ÖSSZEGE

2. Maximum 90 millió Ft minden más esetben.
3. A 3. tevékenységre a 2. tevékenység keretében működő helyi akciócsoportok 2005. és 2006-ban pályázhatnak olyan projektek benyújtásával, amelyeket más vidéki térségekkel (nem feltétel a LEADER-ben való részvétel) közösen dolgoznak ki és valósítanak meg.



A TÁMOGATÁS MÉRTÉKE A 2. ÉS 3. TEVÉKENYSÉGEN BELÜL

- Jövedelemtermelő beruházás esetén: 50-65%
- Nem jövedelemtermelő beruházás esetén: 85%
- Nem beruházás jellegű projektek esetén (képzés, hálózatépítés, -működtetés): 95%
- A helyi akciócsoportok működési költsége (a teljes „boríték” legfeljebb 15%-a): 100%



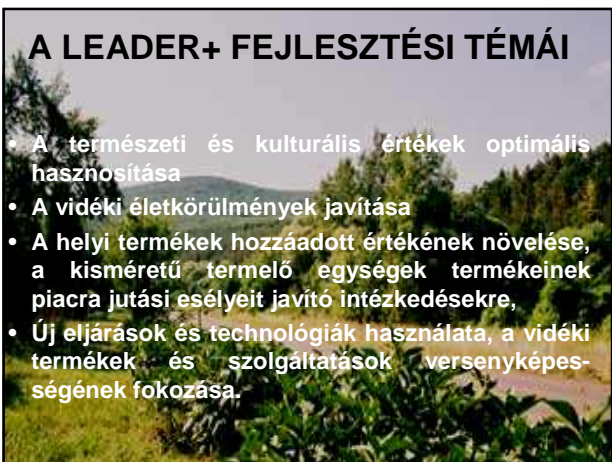
MEGVALÓSÍTÁS

- A 4. tevékenység megvalósítása 2004-ben kiírandó közbeszerzési pályázat alapján történik.
- A hálózat kiépítése és működtetése folyamatos.



A LEADER+ FEJLESZTÉSI TÉMÁI

- A természeti és kulturális értékek optimális hasznosítása
- A vidéki életkörülmények javítása
- A helyi termékek hozzáadott értékének növelése, a kisméretű termelő egységek termékeinek piacra jutási esélyeit javító intézkedésekre,
- Új eljárások és technológiák használata, a vidéki termékek és szolgáltatások versenyképességének fokozása.



A TÉRSÉGRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

- A helyi akciócsoportok földrajzilag összefüggő területen legyen
- Egymással szomszédos vidéki települések összefogásaként alakulhatnak meg,
- Azonos KSH kistérséghez, megyéhez vagy régióhoz tartozás nem szükséges. Egy település csak egy helyi akciócsoporthoz tartozhat.



AKCIÓCSOPORT CÉLTERÜLETE

- Az egy akciócsoport célterületét alkotó településeken élő lakosság száma 10.000-100.000 főig terjedhet. Kivétel Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Győr-Moson-Sopron, Somogy, Tolna, Vas Veszprém és Zala megye, ahol a minimális lakosok számának legalább az 5.000 főt el kell érnie.
- A helyi akciócsoport tagjai csak olyan települések lehetnek, ahol az ott élők száma 10.000 fő alatti és/vagy a népsűrűség 120 fő/km² alatti.

A HELYI AKCIÓCSOPORT ÖSSZETÉTELÉRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

- A döntéshozói szint legalább 50%-a gazdasági és szociális partnerekből és azok szövetségeiből tevődjön össze.
- Rendelkezésre áll megfelelő helyi vezetői kapacitás
- Olyan technikai felkészültséggel és képzett munkatársakkal rendelkező szervezet, amely az akciócsoport munkaszervezetének (gesztor) állandó feladatait képes ellátni.

MILYEN PROJEKT TÁMOGATHATÓ

AMELY:

- A térség egyediségét tükröző új termék/szolgáltatást hoz létre
- Új eljárásokat alkalmaz a térségi adottságok jobb kihasználására
- Erőforrások kombinálására, újszerű összekapcsolására törekszik
- Új szervezeti formát hoz létre
- Kihaszínlatlan belső erőforrásokra épít.

DÖNTÉSHOZÁS

- A helyi akciócsoporthoz a pályázatban meg kell határozni azt a szervezetet, amely a projektek kiválasztása, a költségvetés felosztása, stb. témában a döntéseket meghozza.
- Ez magában foglalhatja a helyi akciócsoporthoz teljes létszámát (kivéve a gesztort) is, de ha ez túl nagy, nehezen kezelhető, akkor érdemes egy kisebb csoportot létrehozni a döntéshozásra.

GESZTOR SZERVEZET

- A gesztor a helyi akciócsoporthoz munkaszervezeteként működik
- A működés kereteit a konzorciumi szerződés szabályozza.
- A pályázatok kezelését, a költségvetés figyelemmel kísérését végzi, a működési költségre fordítható 15%-ból.
- A döntéshozatalban nem vesz részt.



PÉNZÜGYI LEBONYOLÍTÁS

- A helyi akciócsoport az MVH-val kötött keretszerződésben rögzíti a helyi vidékfejlesztési terv megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeget.
- Ennek az összegnek a 15%-a a teljesítés függvényében a gesztor szervezettel megkötött szerződés alapján kerül kifizetésre.
- A keretösszeg többi része az MVH számlájáról a kiválasztott projektek kedvezményezettjei és az MVH között kötött egyedi támogatási szerződés alapján kerül kifizetésre közvetlenül a pályázónak utófinanszírozással.

Vidékfejlesztési intézmények

FVM

- Felelős:
 - agrárpolitikáért,
 - agrár-vidékfejlesztésért,
 - növényegészségügyért,
 - állategészségügyért,
 - élelmiszer-biztonságért,
 - élelmiszeriparért,
 - erdőgazdálkodásért,
 - ingatlan-nyilvántartásért,
 - térképészetért,
 - földügyért,
 - vadgazdálkodásért,
 - halgazdálkodásért
- A miniszter az agrár-vidékfejlesztésért való felelőssége körében előkészíti az EMVA-hoz kapcsolódó Nemzeti Agrár Vidékfejlesztési Programról, az agrár-vidékfejlesztési támogatásokról szóló jogszabályokat, e tárgy körben miniszteri rendeleteket ad ki.

Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH)

- 2003-ban alapították: kifizető szervezet
- a támogatási kérelmek befogadásától és elbírálástól, az engedélyezésen keresztül, a támogatások utalványozásáig, folyósításáig, nyilvántartásáig, könyveléséig, adatgyűjtés, ellenőrzés
- Az intervenció rendszer működtetése
- Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePÁR) működtetése
- Nyolc igazgatóság és hat központi iroda, valamint a 19 megyei kirendeltség

Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH)

- Az agrárpiaci rendtartás működésének szervezésével és ellenőrzésével kapcsolatban lát el hatósági és mezőgazdasági szakigazgatási feladatokat
- a növénytermesztéssel, az állattenyésztéssel, a genetikai anyagok megőrzésével,
- a borgazdálkodással, a vadgazdálkodással és halászáttal,
- az erdőgazdálkodással és az erdővagyron védelmével, az elsődleges faipari termeléssel,
- az agrár-környezetvédelemmel,
- a növényvédelemmel, a talajvédelemmel,
- az állategészségüggyel,
- a mezőgazdasági célú vízgazdálkodással stb.

Magyar Agrárkamara

- 1994 és 2000: alakulás és újralakulás
- Fővárosi és a területi agrárkamarák
- 11 000 önkéntes tagja van; egyharmada őstermelő, egyharmada egyéni vállalkozó és egyharmada jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet
- A tagok a mezőgazdasági összes termékkibocsátás 60%-át képviselik
- Sokrétű feladatrendszer

NATURA 2000 hálózat

- Két uniós direktíva, a Madárvédelmi- és az Élőhelyvédelmi Irányelv
- Közösségi jelentőségű természetes élőhelyek az EU ökológiai hálózatának részei
- 21%
- Sok olyan terület is, ami művelés alatt áll

Helyi Vidékfejlesztési Iroda

- Kistérségenként egy, a helyi vidékfejlesztési közösségek munkaszervezeteként szolgáló az irányító hatóság (IH) által elismert szervezet vagy egyéni vállalkozó
- egyesület 26%, többcélú társulás 23%, alapítvány 15%, gazdasági társaság 14%, közhasznú szervezet 12%, egyéni vállalkozó 0,5%, társulási szervezet 0,5%
- „Nem hatóság, nem a bürokrácia bővülését eredményező szervezet, de bizonyos közfunkciókat ellátó közszolgáltató iroda.”

A HVI feladatai

- Az alakuló LEADER Akciócsoportok létrejöttének motiválása, a szereplők ösztönzése, majd az ACS-ok regisztrálásában, valamint a LEADER Fejlesztési Stratégia elkészítésében való részvétel.
- A LEADER-program által nem érintett térségekben Helyi Vidékfejlesztési Közösségek (HVK) szervezése a kistérség állami és önkormányzati, civil, illetve vállalkozói szereplőinek bevonásával.
- A sajátos, egyedi térségi adottságokra építő Helyi Vidékfejlesztési Terv elkészítésének koordinálása.
- Az ÚMVP I-IV. tengely intézkedéseire és támogatásaihoz kapcsolódóan tanácsadási, tájékoztatói szolgáltatások nyújtása a kistérségben tevékenykedő vidéki szereplők számára.
- Rendezvények, képzések, tréningek, illetve egyéb közösségi akciók tervezése, szervezése.
- A HVK-k adminisztratív munkaszervezeteként a közösség munkájának háttértámogatása.
- Projektötletek gyűjtése, generálása, rendszerezése.
- (2008) Részvétel a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat szervezésében.
- (2008) A III-IV. tengely intézkedései keretében benyújtott támogatási kérelmek beérkeztetése, befogadása.

Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH)

- 131/2008. (X. 1.) FVM rendelet
- Célja a vidékfejlesztésben érintett kormányzati és önkormányzati intézmények, társadalmi szervezetek, szakmai testületek, gazdálkodó szervezetek információs és együttműködési hálózatba szervezése, és tevékenységük összehangolása

Helyi Vidékfejlesztési Közösség (HVK)

- Helyi Vidékfejlesztési Közösség az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet 59. cikk e) pontjának megfelelő helyi közösség, jogi személyiség és stratégia
- Potenciális tagok:
 - egyéni vállalkozók, cégbíróságon bejegyzett gazdálkodó szervezetek,
 - alapítványok, közalapítványok és társadalmi szervezetek, kivéve a politikai pártokat,
 - egyházi jogi személyek,
 - települési (helyi) önkormányzatok, településrészi önkormányzatok vagy kisebbségi önkormányzatok,
 - megyei, regionális vagy országos hatáskörű társadalmi szervezetek és köztestületek,
 - indokolt esetben magánszemélyek, amennyiben a térségben nem található olyan társadalmi szervezet, amely a magánszemély érdekeit a helyi közösségben megfelelően képviselné.

FVM Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet (FVM VKSZI)

- Az FVM tanácsadással foglalkozó háttérszervezete

Új Magyarország Vidékfejlesztési Terv

Pénzügyi forrás:
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap
(EMVA)

AGRÁR TÁMOGATÁSI RENDSZEREK VÁLTOZÁSA MAGYARORSZÁGON

	2004-ig	2004 - 2006	2007 - 2013
I. HAZAI FORRÁSOK	NORMATÍV TÁMOGATÁSOK RENDSZERE	Normatív támogatások rendszere	- X -
II. TÁRSEFINANSZÍROZÁS	SAPARD (Forrás: Előcsatlakozási Alapok)	NVT (EMOGA Gar. Alap) AVOP (ERFA, ESZA) (NFT-I-en belül)	ÚMVFP (EMVA) (NFT-II-től független)

EU-s vidékfejlesztési pályázati programok tapasztalatai

Programok	Programok száma	Támogatási összeg
SAPARD 2004. április előtt	2600 projekt	30 Mrd Ft
AVOP 2004 - 2006	4000 projekt	105 Mrd Ft
EMVA 2007-2013	?	1300 Mrd Ft (370 Mrd Ft 2007-2008)

**II. ÚJ MAGYARORSZÁG VIDÉKFEJLESZTÉSI TERV
(EMVA)**

- 1. **Mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása**
 - állattenyésztés,
 - hús-izemanyagok előállításának támogatása,
 - alternatív földhasználat,
 - logisztika,
- 2. **Környezet és a vidék állapotának javítása**
 - biodiverzitás, a természeti értékek megőrzése,
 - vízgazdálkodás,
 - klímaváltozás,
 - erdőgazdálkodás szerepe,
 - talajadottságok és földhasználat
- 3. **Vidéki térségek életminőségének javítása és a diverzifikáció ösztönzése**
 - hazai kistérségek tipológizálása,
 - munkalehetőség a vidéki területeken,
 - természeti és kulturális örökség és hagyományok,
 - alacsony iskolázottság és képzettség szint,
 - koordinátor az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés,
 - nők helyzete a vidéki térségekben,
 - roma lakosság helyzete a vidéki térségekben,
 - tanulók helyzete és problémái,
 - LEADER megközelítés

Az EMVA tengelyei

- I. tengely: A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és erdészeti ágazat **versenyképességének** javítása (45-55%)
- II. tengely: A környezet és a vidék **állapotának javítása** (30-37%)
- III. tengely: Az **életminőség javítása** a vidéki területeken és a diverzifikáció ösztönzése (10-14%)
- IV. tengely: LEADER (5-6%)
 - + Technikai segítségnyújtás keret (4%)

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) származó források

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program	100%
I. intézkedéscsoport	47%
II. intézkedéscsoport	32%
III. intézkedéscsoport	17%
Technikai Segítségnyújtás	4%
Összesen:	100%

1. tengely: A mezőgazdasági/erdészeti szektorok versenyképességéhez kapcsolódó intézkedések

- Szakképzési és tájékoztatói tevékenységek
- A fiatal mezőgazdasági termelők elindítása
- Korai nyugdíjba vonulás
- Tanácsadási szolgáltatások igénybevétele
- Üzemvezetési, helyettesítési és gazdálkodási tanácsadási szolgáltatások létrehozása
- A mezőgazdasági üzemek korszerűsítése
- Az erdők gazdasági értékének javítása
- A mezőgazdasági és erdészeti termékek értéknövelése
- A mezőgazdaság és az erdészet fejlesztéséhez kapcsolódó infrastruktúra
- A mezőgazdasági termelők részvétele az élelmiszerminőségi rendszerek
- Félig önellátó gazdálkodás
- Termelői csoportok

2. tengely: A Környezet/és tájfenntartáshoz kapcsolódó intézkedések

- A természeti hátrány miatt nyújtott kifizetések a hegyvidéki területeken és kifizetések egyéb hátrányos helyzetű területeken
- A Natura 2000 kifizetések
- Agrár-környezetvédelmi kifizetések
- Állattólleti kifizetések
- Nem termelő beruházások
- Mezőgazdasági földterületek első erdősítése
- Nem mezőgazdasági földterületek első erdősítése
- Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- Az erdészeti potenciál helyreállítása és megelőző intézkedések bevezetése

3. tengely: A vidéki élet minősége és a vidéki gazdaság diverzifikálásához kapcsolódó intézkedések

- Nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás,
- Támogatás a vállalkozások létrehozására és fejlesztésére,
- A turisztikai tevékenységek ösztönzése,
- A gazdaság és a vidéki lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások,
- A vidéki örökség megőrzése és korszerűsítése,
- Képzés és tájékoztatás.

EMVA kifizetések felfuttatása a 2007-2008 időszakban

Az EMVA keretében történő kifizetések tervezése során kiemelt hangsúlyt kell fektetni a bevezetés első éveire, ennek érdekében meg kell határozni:

- azokat az „**érzékeny ágazatokat**”, illetve ágazaton belüli célterületeket, amelyek támogatására az EMVA-ból már a 2007-es és 2008-as év során mindenképpen jelentős forrást kell biztosítani;
- azokat az EMVA-ban **alkalmazható intézkedéseket**, amelyek lehetővé teszik a támogatások eljuttatását a fenti célterületekre az említett kritikus időszakban

„Érzékeny” ágazatok

- Baromfiágazat,
- Sertéságazat,
- Tágabb értelemben minden állattartó ágazat,
- Árvízzel, belvízzel sújtott területek,
- Energetikai célú biomassza termelés,
- Mezőgazdasági termelők korai nyugdíjazása.

Legkorábban meghirdethető intézkedések

- KAT területeken történő növénytermelés kizárólag energetikai célú felhasználásra,
- Korszerű állatférőhely kialakítás; hígtrágya kezelés;
- Mélytalaj-lazítás, melioratív meszezés,
- Oszatlan közös tulajdonban lévő földterületek rendezésének támogatása,
- Korai nyugdíjazás elsősorban őstermelői gazdálkodói kört megcélózva,
- A minőségi állattartást elősegítő tenyésztési információs/ adminisztrációs rendszerekhez való kapcsolódás támogatása,
- Állattenyésztési teljesítményvizsgálati költségek támogatása,
- Minőségi szaporítóanyag használatának támogatása.

Új iparág születik a magyar vidéken

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Tervben .
Kiemelt helyen szerepel a **Megújuló energia források** támogatása.
Ennek elemei:

•Energia ültetvények

- Gabona félék
- Lágy szárú energia növények
- Fás szárú energia növények

•Biomassza előállítás

- Biogáz
- Brikettálás
- Pellet előállítás

•Biomassza elsődleges feldolgozás

- Nyerszesz előállítása etanol gyártáshoz
- Nyersolaj előállítás biodizel előállításához

Az EU célkitűzései 2010-re

Fehér Könyv: a megújuló forrásokból származó energia arányának növelése
2010-re 6%-ról 12%-ra

10.000 MW biomassza alapú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő berendezés,
1.000.000 biomasszával fűtött lakóhely,
5 millió tonna folyékony bio-üzemanyag,
100 kisközösség, település, régió, sziget energiaellátása teljes egészében megújuló energiaforrásokon történjen

2001/77/EK irányelv: megújuló forrásokkal termelt elektromos energia
részarányának növelése **2010-re a teljes energiafelhasználásban 14%-ról 22,1%-ra**

2003/30/EK irányelv: a bio-üzemanyagok részaránya 2010-re érje el az **5,75%-ot**, informális cél: 2015-re 8%

A megújuló energia program prioritásai, az EMVA tengelyein belül

I. tengely: A mezőgazdaság és erdészeti ágazat versenyképességének javítása

- Mezőgazdasági termékek értéknövelése félkész termékek előállításával bioetanol céljára (**nyerszesz**)
- Mezőgazdasági termékek értéknövelése félkész termékek előállításával biodizel céljára (**nyersolaj**)
- Mezőgazdasági **technológia** beszerzésének támogatása

II. tengely: A vidék és a környezet fejlesztése

- Mezőgazdasági területek **első erdősítése**
- Nem mezőgazdasági üzemek erdősítése
